Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 11 (109) Warszawa, 11 marca 1939 r. Rok IV

TREŚĆ:

Dr EMANUEL ISERZON

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI Z OGR. ODP. ZA NALEŻNOŚCI PODATKOWE SPÓŁKI

Praktyka władz podatkowych

Ostatnio władze podatkowe prowadzą wzmożoną egzekucję przeciwko członkom zarządów niewypłacalnych spółek z ogr. odp. z tytułu zaległości podatkowych tych spółek.

Egzekucja rozpoczyna się od doręczenia członkom zarządów tych spółek pisma następującej — mniej więcej — treści:

Wobec bezskuteczności egzekucji wszczętej z tytułu zaległych podatków przeciwko spółce z ogr. odp. X, Urząd Skarbowy w... w myśl przepisów § 4 PE, powołując się na art. 298 KH wzywa Pana jako zarządcę spółki do uiszczenia zaległych podatków w ciągu dni... Zaległości spółki X wynoszą... W wypadku niezastosowania się Pana do niniejszego wezwania zostanie skierowana egzekucja do prywatnego majątku Pana. Od powyższej decyzji służy Panu odwołanie w terminie 30-dniowym, licząc od daty doręczenia decyzji.

Art. 298 KH ma brzmienie następujące:

§ 1. Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają osobiście i solidarnie za jej zobowiązania.

§ 2. Członek zarządu może się uwolnić od powyższej odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono upadłość lub wszczęto postępowanie, zapobiegające upadłości (postępowanie układowe), albo że niezgłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości nastąpiło nie z jego winy albo wreszcie, że pomimo niezgłoszenia upadłości oraz niewszczęcia postępowania zapobiegającego upadłości wierzyciel nie poniósł szkody.

§ 3. Przepisy artykułu niniejszego nie naruszają przepisów, ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu.

Według § 4 PE (postępowania egzekucyjnego władz skarbowych).

(1) Egzekucja skierowana być winna przeciwko bezpośrednio obowiązanemu do uiszczenia należności.

(2) Egzekucja może być skierowaną również przeciwko innym zobowiązanym a mianowicie *przeciwko osobom, które według istniejących przepisów są obowiązane do zapłacenia tej należności lub odpowiedzialne są za jej uiszczenie.*

Jakie świadczenia mogą być egzekwowane na drodze administracyjnej?

W myśl art. 1 ustawy o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (DURP, 1932, poz. 328) i § 1 PE, urzędy skarbowe są uprawnione do egzekwowania *tylko* takich świadczeń pieniężnych, które *„mogą być ściągane na podstawie obowiązujących przepisów w trybie administracyjnym”.*

Jakie świadczenia mogą być ściągane w trybie administracyjnym?

Sprawy egzekucyjne z zakresu prawa cywilnego należą do właściwości sądowych organów egzekucyjnych (art. 2 i 508 KPC), a więc świadczenia oparte na prawie cywilnym mogą być ściągane tylko w trybie sądowym. A contrario — *na drodze administracyjnej mogą być ściągane świadczenia publicznoprawne.*

Do jakiej kategorii należą świadczenia zarządców spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. wynikające z art. 298 KH?

Normy zawarte w Kodeksie Handlowym są normami prawa cywilnego, a więc świadczenia oparte na przepisie art. 298 KH *są świadczeniami prywatnoprawnymi.* Jako takie, mogą one być egzekwowane tylko na drodze sądowej.

Dla uzasadnienia egzekwowania świadczenia opartego na art. 298 KH na drodze administracyjnej, praktyka skarbowa ucieka się do następującego wnioskowania.

Ust. 2 § 4 PE upoważnia organy egzekucyjne skarbowe do kierowania egzekucji administracyjnej „również przeciwko osobom, które według istniejących przepisów są obowiązane do zapłacenia tej należności lub odpowiedzialne są za jej uiszczenie". A skoro, rozumuje władza skarbowa, art. 298 KH czyni odpowiedzialnymi za należności podatkowe spółki z ogr. odp. zarządców spółki—egzekucja administracyjna z tytułu tych podatków może być kierowana na drodze administracyjnej bezpośrednio do tych zarządców.

Wnioskowanie to zawiera błędną przesłankę: *art. 298 KH nie stwarza bowiem odpowiedzialności zarządców za należności podatkowe spółki z ogr. odp.*

Art. 298 KH, jako norma zawarta w ustawie cywilnej, reguluje wyłącznie stosunki prywotnoprawne. Norma ta nie może być regulującą w zakresie świadczeń podatkowych — jako należących do dziedziny stosunków publicznoprawnych.

Recepcja norm prawa prywatnego przez prawo publiczne

Normy prawa cywilnego mogą regulować stosunki publicznoprawne tylko w drodze tzw. recepcji tych norm przez prawo publiczne.

Nacz. Witold Bendetson wypowiada się w swej glosie OPA 1939, poz. 2522 za przyjęciem zasady recepcji. „W zasadzie o stosunkach publicznoprawnych decydować powinny wyłącznie przepisy o charakterze publicznym. Brak jednak kodyfikacji ogólnych zasad prawa publicznego... stwarza konieczność stosowania w drodze wspomnianej recepcji norm i zasad prawa prywatnego przy regulowaniu stosunków, opartych na tytułach publicznych. Dla przykładu chociażby przytoczyć wypadnie przepisy dotyczące uiszczenia, potrącenia, zdolności do działań prawnych itp. Wydaje się, iż chociaż omawiany przepis art. 298 KH dotyczy wyłącznie odpowiedzialności członków zarządu pewnej szczególnej kategorii spółek handlowych, to jednak zacieśnianie sfery jego działania jedynie do należności o charakterze prywatnoprawnym tylko z tego względu, że został on zamieszczony w KH, nie byłoby dostatecznie uzasadnione". W ostatecznym wyniku swego rozumowania uznaje p. Bendetson, że art. 298 KH winien być recypowany do dziedziny stosunków podatkowych.

Nie ulega wątpliwości, że *w wypadku luki w normach prawa publicznego,* należy tę lukę wypełnić normami prawa cywilnego. Rzecz jasna — *tylko normami podstawowymi opartymi na ogólnych zasadach prawa, lecz nie — specjalnymi* a tym bardziej *wyjątkowymi,* do jakich zaliczyć należy przepis art. 298 KH.

Zasadą jest, że spólnicy spółki z ogr. odp. *nie* odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki (art. 159 § 3). Tym bardziej — zarządcy, nie będący spólnikami. *Art. 298 stwarza wyjątek:* ustanawia odpowiedzialność zarządców — za zobowiązania spółki. Tego rodzaju wyjątkowy przepis nie może być recypowany do prawa publicznego, w szczególności — podatkowego. Zresztą OP poświęca cały Dział V Części II zagadnieniu „odpowiedzialności za podatek" innych osób poza płatnikiem. Pod tym względem nie ma więc luki w OP.

Zasadę — że przepisy prawa cywilnego nie mają, w braku luki

zastosowania w dziedzinie prawa podatkowego — przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z d. 10.6.1937 C II 243/37, OPA 1937, poz. 1979.

Według tego wyroku Skarb Państwa, w powołaniu się na art. 49 § 1 KH *), skonstruował na drodze sądowej odpowiedzialność dzierżawcy przedsiębiorstwa za podatek dochodowy przypadający od kupca (osoby prawnej), który wypuścił przedsiębiorstwo w dzierżawę. Sąd Najwyższy uznał, że art. 49 KH nie ma w przypadku zastosowania, wywodząc: *art. 49 KH dotyczy stosunków prywatnoprawnych a nie publicznoprawnych;* odpowiedzialność osób trzecich za podatki unormowana jest szczególnymi przepisami Ordynacji Podatkowej: według art. 128 OP nabywca majątku osoby prawnej odpowiada solidarnie wraz ze zbywcą za należny od tej osoby podatek dochodowy (przypadający na dochód z tego majątku); pozwany nie nabył majątku osoby prawnej, lecz wziął go w dzierżawę, a więc nie odpowiada za podatek dochodowy wydzierżawiającego.

(cdn.)

---

*) „Dzierżawca przedsiębiorstwa kupca rejestrowego odpowiada solidarnie za zobowiązania wydzierżawiającego, powstałe przy prowadzeniu przedsiębiorstwa".

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO USTAWY O ULGACH INWESTYCYJNYCH

(ciąg dalszy)

(3) Zwolnienie od opłaty stemplowej (całkowite lub częściowe) pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 3) lub 4) tyczącego się nieruchomości położonej poza Centralnym Okręgiem Przemysłowym i poza granicami administracyjnymi miasta Gdyni, jest uzależnione od wykazania, że istnieją warunki zwolnienia, przez przedstawienie organowi właściwemu do wymierzenia opłaty stemplowej zaświadczenia władzy sprawującej nadzór nad budownictwem. Co do pisma wymienionego w ust. (2) pkt 3) zaświadczenie to powinno stwierdzić:

1) według zatwierdzonego projektu (planu) (§ 12 rozporządzenia z dnia 2 lipca 1929 r. Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 456) bądź według pozwolenia na budowę udzielonego w myśl § 13 tegoż rozporządzenia: a) czy na danej nieruchomości mają być zbudowane wyłącznie budynki mieszkalne, czy nadto budynki innego rodzaju i jakie jest ich przeznaczenie; b) co do każdego budynku mieszkalnego: czy jest przeznaczony całkowicie na cele mieszkalne; c) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „b": czy budynek będzie się składał wyłącznie z lokali jednoizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali dwuizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali jednoizbowych i dwuizbowych; d) w razie odpowiedzi na pytanie „b", że budynek jest przeznaczony tylko częściowo na cele mieszkalne: czy część mieszkalna posiada cechy wymienione pod „c"; e) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „d": ile będzie wynosiła kubatura użytkowa całego budynku, ile zaś kubatura użytkowa części mieszkalnej;

2) datę rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów;

3) okoliczności faktyczne ujawniające, w jakim stadium znajdowała się budowa

w dacie zaświadczenia bądź w dniu wcześniejszym wymienionym w zaświadczeniu i umożliwiające wniosek, iż budowla obejmowała co najmniej fundamenty zajmujące całą powierzchnię, która ma być zabudowana według projektu (planu) bądź według pozwolenia na budowę, że te fundamenty są całkowicie nowe (że zatem nawet w części nie są fundamentami budynku dawnego), oraz że budynek nie był jeszcze zdatny do używania ani w całości ani w części.

(4) Co do pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 4) zaświadczenie władzy sprawującej nadzór nad budownictwem powinno stwierdzić stan rzeczy istniejący w dniu, który przypadł nie wcześniej niż na tydzień przed sporządzeniem wymienionego pisma — mianowicie:

1) czy na danej nieruchomości są zbudowane wyłącznie budynki mieszkalne, czy nadto budynki innego rodzaju i jakie jest przeznaczenie każdego z nich;

2) co do każdego budynku mieszkalnego: a) czy jest on przeznaczony całkowicie na cele mieszkalne; b) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „a": czy budynek składa się wyłącznie z lokali jednoizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali dwuizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali jednoizbowych i dwuizbowych; c) w razie odpowiedzi na pytanie „a", że budynek jest jest przeznaczony tylko częściowo na cele mieszkalne: czy część mieszkalna posiada cechy wymienione pod „b", d) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „c": ile wynosi kubatura użytkowa całego budynku, ile zaś kubatura użytkowa części mieszkalnej;

3) co do każdego budynku znajdującego się na danej nieruchomości: a) datę dnia, w którym budynek stał się zdatny do używania bądź w całości bądź choćby tylko w części, b) datę dnia, w którym zaczęto budynku używać bądź od razu w całości bądź na razie tylko w części, lub stwierdzenie, że się budynku jeszcze nie używa nawet w części, c) czy dany budynek ma fundamenty całkowicie nowe lub czy w całości albo w części opiera się na fundamentach budynku dawnego; dane faktyczne wymienione pod 3) nie są potrzebne co do budynków, co do których strona nie żąda ulgi.

(5) Co do pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 4) zwolnienie od opłaty stemplowej zależy nadto od wykazania, że umowa, którą stwierdza dane pismo, jest tytułem przejścia własności pierwszym po dniu, w którym budynek stał się zdatny do używania bądź w całości bądź tylko w części. Pismo nie jest wolne od opłaty także wówczas, gdy tytułem, który poprzedził daną umowę, a powstał po dniu, wymienionym w zdaniu poprzedzającym, były: spadkobranie, zapis lub darowizna.

(6) Ustępy (3) — (5) stosuje się do nieruchomości położonych w Centralnym Okręgu Przemysłowym bądź w granicach administracyjnych miasta Gdyni — z tą zmianą, że zwolnienie od opłaty stemplowej nie zależy od warunków wymienionych w ust. (3) pkt 1) lit. c) bądź w ust. (4) pkt. 2) lit b).

§ **69.** Zaświadczenie władzy sprawującej nadzór nad budownictwem (§§ 67 i 68) lub jego odpis uwierzytelniony powinny pozostać w aktach notariusza (art. 27 i 28 u. o. s.); jeżeli zostały przedstawione w drodze odwołania (art. 46 u. o. s.), to powinny pozostać w aktach władzy skarbowej przy odwołaniu.

Do art. 32 ust. (1).

§ **70.** (1) Władza sprawująca nadzór nad budownictwem przesyła właściwemu miejscowo urzędowi skarbowemu, w terminach do końca stycznia i do końca lipca każdego roku, wykaz budowli i części dobudowanych wykończonych w ciągu każdego półrocza, poprzedzającego te miesiące.

(2) Wykaz ten zawiera: imię, nazwisko i adres właściciela budowli lub dobudo-

wy, oznaczenie położenia budowli lub dobudowy (ulica i numer domu), ilość i rodzaj lokali (mieszkalne, handlowe, przemysłowe itp.), z których składa się budowla lub dobudowa, a co do lokali mieszkalnych nadto ilość izb składających się na każdy lokal, datę oddania do używania pierwszego lokalu w tej budowli lub dobudowie, datę wykończenia budowli lub dobudowy,

(3) Na podstawie danych zawartych w wykazach wymienionych w ust. (2) oraz przeprowadzonego w razie potrzeby postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1)) urząd skarbowy wydaje postanowienie o uldze, które doręcza osobie uprawnionej.

(4) Postanowienie o uldze zawiera:

1) imię, nazwisko i adres osoby uprawnionej do ulgi,

2) określenie budowli lub dobudowy, objętej ulgą w zakresie danin publicznych, wymienionych w art. 24,

3) oznaczenie terminu, w ciągu którego ulga służy (10 lub 15 lat),

4) początkowy i końcowy dzień terminu zwolnienia od danin publicznych, wymienionych w art. 24,

5) pouczenie o środkach prawnych,

6) datę,

7) podpis lub pieczęć władzy.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

138.

NIEMOZNOŚĆ, TRUDNOŚĆ LUB PRZEOCZENIE WPISANIA ZASZŁOŚCI DO KSIĄG.

Niemożność lub trudność wpisania zaszłości do ksiąg we właściwym czasie nie może samo przez się uzasadniać uznania ksiąg za nieprawidłowe.

Przeoczenie wpisania zaszłości do ksiąg usunięte po jego dostrzeżeniu przez dokonanie uzupełniającego wpisu nie uzasadnia samo przez się uznania ksiąg za nieprawidłowe*).

NTA, 20 stycznia 1939, l. rej. 3033/36.

Z uzasadnienia: Przedmiotem sporu jest ustalenie dochodu skarżącej z przedsiębiorstwa odmiennie od zeznania przy pominięciu ksiąg handlowych z tego powodu, że *w księgach tych nie zostały uwidocznione dokonane w dniach 3.12, 14.12 i 28.12 1931 r. obroty z Bankiem Ludowym w Wodzisławiu.*

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

Skarżąca wyjaśniała kilkakrotnie, iż obroty na książeczce Banku Ludowego w Wodzisławiu nie zostały we właściwych datach zaksięgowane z *tego powodu, że Bank ten książeczkę przez pewien czas zatrzymał u siebie celem sprawdzenia i dopisania procentów a zwrócił ją skarżącej z początkiem 1932 r.—w styczniu też 1932 r. brakujące obroty grudniowe zostały w księgach skarżącej ujawnione.* Na dowód tej okoliczności powołała skarżąca w pierwszych wyjaśnieniach z 12 listopada 1932 r. przesłuchanie swej buchalterki, której nie przesłuchano, a ponadto powoływała

---

*) Por. wyrok NTA, 7.1.1937, l. rej. 6632/34, OBP, 1938, str. 429.

się na swe księgi z r. 1932, których również nie zbadano. *Niemożność lub trudność wpisania pewnych zaszłości do ksiąg we właściwym czasie z przyczyn zewnętrznych, a choćby nawet przeoczenie, usunięte po jego dostrzeżeniu przez dokonanie uzupełniającego wpisu, nie może samo przez się uzasadnić uznania ksiąg za nieprawidłowe, a tym bardziej* całkowitego ich pominięcia jako środka dowodowego. Władza pozwana obowiązana więc była rozprawić się z wyjaśnieniami skarżącej co do przyczyn zaszłej usterki i co do jej usunięcia i z powołanymi na poparcie tych wyjaśnień dowodami, a nawet w razie uznania tej usterki za dostateczną do uznania ksiąg za nieprawidłowe ocenić moc dowodową ksiąg jako zapisków. Zaniedbanie rozprawienia się z zarzutami odwołania w tych kierunkach stanowi istotną wadliwość postępowania z powodu której Najwyższy Trybunał Administracyjny orzeczenie z dnia 20 marca 1936 r. uchylił i zarządził zwrot opłaty (art. 84 p. 3 i 95 ust. 1 rozp. Prezydenta R. P. z 27 października 1932 r. poz. 806 i 150/37 Dz. Ust.).

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

100.

OPŁATA STEMPLOWA OD UMOWY O ZAWIĄZANIE SPÓŁKI Z OGR. ODP.— WKŁADY SPÓLNIKÓW.

W spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością do podstaw wymiaru opłaty stemplowej z art. 105 ust. 1 ustawy o opłatach stemplowych wlicza się również wkłady spólników oparte na art. 164 KH (teza).

NTA, 18 listopada 1938, l. rej. 4687/36, OPA, Dział Podatkowy, 1939, poz. 2507.

Z uzasadnienia. Nakazem płatniczym z 29.4.1936 wymierzył Urząd Skarbowy w Gdyni spółce z ogr. odp. „M" dodatkową opłatę stemplową od aktu not. z 10.2.1936 w przedmiocie zawiązania tejże spółki. Mianowicie Urząd przyjął za podstawę wymiaru kwotę zł 50.000 i wymierzył opłatę według 1% stawki w kwocie zł 500, od której potrącił sumę zł 100 wymierzoną poprzednio od podstawy wymiaru w sumie zł 10.000. Odwołania od wymiaru nie uwzględniła Izba Skarbowa orzeczeniem z 4.8.1936. Na to orzeczenie wniesiona została skarga do NTA, który rozważył co następuje:

Przedmiotem opłaty jest pismo, stwierdzające umowę o zawiązanie spółki z o. o. na mocy aktu not. z 10 lutego 1936. Aktu tego ani w wypisie, ani w odpisie władza nie dołączyła do sprawy, wobec czego Trybunał oparł się na okolicznościach, co do których istnieje zgodność stron procesowych, a mianowicie: 1) że spólnikami są M. F. z udziałami w kwocie zł 4.000, B. F. z udziałami w kwocie zł 3.000 M. A. z udziałami w kwocie zł 2.500 i W. B. z udziałami w kwocie zł 500, 2) że kapitał zakładowy spółki ustanowiono na 10.000 zł, 3) że *niektórzy spólnicy udzielili w akcie spółce pożyczkę bezprocentową, a mianowicie F. w kwocie zł 18.000, B. F. w kwocie zł 12.000 i A. w kwocie zł 10.000,* 4) że podział zysku przewidziano w umowie dla F. 28%. dla B. F. 25%, dla A. 27% i dla B. 20%.

Spór istnieje co do sumy zł 40.000 (18.000+ + 12.000 + 10.000), którą spółka uważała zgodnie z określeniem użytym w umowie spółki za pożyczkę, a władza pozwana za

dopłaty, podlegające przy wymiarze opłaty stemplowej zaliczeniu do kapitału zakładowego na zasadzie art. 105 ust. 1 u. o. s. (w brzmieniu poz. 404/35 DURP). Przepis ten zalicza do kapitału zakładowego w spółkach z ogr. odp. również dopłaty. *Nie ma sporu co do tego, że przepis ten mówi o dopłatach w rozumieniu art. 178 § 1 KH.* Wobec tego skarga trafnie wywodzi, że sporne sumy nie mają charakteru dopłat. Cyt. § 1 art. 178 KH wymaga bowiem, aby obowiązek ten ciążył na wszystkich spólnikach. Skoro to w danym wypadku nie zachodzi, to oczywiście nie może być mowy o dopłatach w rozumie cyt. przepisu prawa. Tym samym chybiałoby celu powołanie się władzy na przepis art. 6 u. o. s., o ileby z tego przepisu chciała wywieść swoje prawo uznania spornych sum za dopłaty.

Natomiast *art. 6 u. o. s. daje władzy prawo przy ocenie danej instytucji prawnej przejścia do porządku dziennego nad nazwą, jaką strony dały umowie.* Tym samym dla oceny, czy w niniejszym wypadku chodzi o pożyczkę, jak twierdzi skarga, nie jest miarodajna nazwa, użyta w umowie, lecz treść umowy. *Treść zaś dowodzi, że nie zachodzi pożyczka, choćby z tego powodu, że pożyczka jest umową dwustronną a przecież spółka uzyskała osobowość prawną dopiero z chwilą wpisania umowy do rejestru, nie mogła więc przedtem zaciągnąć pożyczki. Może tu więc chodzić jedynie o obowiązki spólników, o jakich mowa w art. 164 KH*).* Obowiązki te, jeśli polegają na zobowiązaniu wpłaty pewnej sumy pieniędzy, nie są objęte pojęciem kapitału zakładowego w rozumieniu KH, lecz mimo to *wartość ich zostaje wliczona do kapitału zakładowego przy wymiarze opłaty stemplowej od umowy spółki, a to z mocy postanowienia zdania drugiego ust. 1 art. 105 u. o. s.* (w brzmieniu poz. 404/35 DURP), który dla wymiaru opłaty za kapitał zakładowy spółek uznaje wszelkie wkłady spólników z wyjątkiem jedynie wkładów, polegających na wykonaniu pracy. *Aczkolwiek tedy władza nietrafnie uznała sporne sumy za dopłaty w rozumieniu art. 178 § 1 KH, to mimo to orzeczenie zaskarżone nie jest niezgodne z prawem, ponieważ stan faktyczny sprawy uzasadnia zastosowanie art. 105 u. o. s., na którym władza oparła orzeczenie.*

Z tych zasad należało skargę oddalić jako nieuzasadnioną.

---

*) Przepis ten głosi: „Jeżeli spólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na spólników mają być nałożone prócz pokrycia udziałów inne obowiązki wobec spółki, należy to zastrzec w umowie spółki".

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 14 STYCZNIA 1939 R. L. D. V. 193/2/39

w sprawie oceny zapisków obejmujących jedynie dowody na wydatki, przy braku dowodów na przychody.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 2 z 1939 r., poz. 51)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 30 listopada 1938 r. l. rej. 1862/36 — 1862/36.

— — — — — — — — — — — —

...Otóż przychód został w rozpatrywanych wypadkach przyjęty w wysokości ze-

znanej przez skarżących, co władza pozwana w zaskarżonych orzeczeniach przyznaje. W tym stanie rzeczy wyrażone w uzasadnieniu orzeczeń przypuszczenie, że przychód mógł być większy, jest nie tylko zupełnie dowolne, ale w ogóle pozbawione jakiejkolwiek wartości argumentu. **Ani zaś nieprzedłożenie zestawienia majątku, ani też przytoczona w zaskarżonych orzeczeniach okoliczność, że przedłożone zapiski obejmują jedynie dowody na wydatki a nie obejmują dowodów na przychody, nie uzasadniały jeszcze zupełnego pominięcia zapisków, na podstawie których miało właśnie nastąpić stwierdzenie wydatków.** Jak to bowiem Najwyższy Trybunał Administracyjny już niejednokrotnie (np. w wyrokach z 15 czerwca 1936 L. Rej. 1816/34 i z 25 listopada 1936 L. Rej. 2497/34) wyjaśnił, brak dowodów na przychód daje wprawdzie władzy prawo ustalenia przychodu z pominięciem ksiąg na zasadzie danych, jakimi rozporządza, nie wyklucza jednak ustalenia potrącalnych wydatków na zasadzie przedłożonych przez płatnika dowodów i popartych nimi zapisków i nie uzasadnia zastosowania norm średniej dochodowości.

Było więc obowiązkiem władz skarbowych zbadać i ocenić, czy przedłożone przez skarżących zapiski i dowody mogą stanowić dostateczną podstawę do stwierdzenia potrącalnych względnie odliczalnych kosztów i wydatków i tylko negatywny wynik tych ustaleń mógł uzasadniać zastosowanie norm średniej dochodowości.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 29 GRUDNIA 1938 R.
L. D. V. 8947/1/38

w sprawie zasad opodatkowania [katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 1 z 1939 r., poz. 22).

(ciąg dalszy)

„(1) Za dochody, przeznaczone na cele kultu religijnego, uważa się dochody, które zostały przeznaczone na nabycie i utrzymanie przedmiotów majątkowych, użytkowanych wyłącznie przy spełnianiu czynności należących do objawów kultu religijnego.

(2) Grunty, z których dochody są przeznaczone w części na cele kultu religijnego i w części na inne cele (utrzymanie osób duchownych, zakonnych, służby, zakładów naukowych itp.), nie korzystają ze zwolnienia od państwowego podatku gruntowego".

Zwolnienie z art. 2 pkt 2 dekretu zachodzi, gdy:

1) grunty według obowiązującego prawa stanowiły własność zakonów i zgromadzeń zakonnych, uznanych przez właściwą władzę kościelną za osoby prawne (moralne) w myśl prawa kanonicznego dekretem erekcyjnym,

2) dochody z gruntów zostały przeznaczone stale i wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu,

3) dochody te nie przyczyniały się do osobistych dochodów uczestników zakonów lub zgromadzeń zakonnych.

Wszystkie te trzy warunki muszą zachodzić łącznie.

Zużycie dochodów z gruntów choćby w części na inne cele, wymienione przykładowo w § 5 rozporządzenia Min. Skarbu z dnia 31.III.1937 r., wyklucza zastosowanie zwolnienia z art. 2 pkt 2 dekretu.

Zwolnienie w podatku gruntowym gruntów z art. XV Konkordatu „jako dóbr i praw majątkowych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjariuszów"—noszące charakter zwolnienia rzeczowego — pokrywa się ze zwolnieniami przewidzianymi w art. 2 pkt 2 dekretu.

Inne zwolnienia przewidziane w art. XV Konkordatu „...budynków poświęconych służbie bożej, seminariów duchownych, domów przygotowawczych dla zakonników i zakonnic składających śluby ubóstwa..." noszą charakter zwolnień rzeczowych i dotyczą zatem jedynie budynków.

(cdn.)

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 12 z dn. 15 lutego 1939 r.

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.2.1939 o ustaleniu na r. 1939 wykazu imiennego nieruchomości podlegających przymusowemu wykupowi (poz. 65); — z 11.2.1939 o ustaleniu planu parcelacyjnego na r. 1939 (poz. 66).

Dziennik Ustaw RP. Nr 14 z dn. 25 lutego 1939 r.

Rozporządzenia Ministrów: Skarbu z 13.2.1939 o zmianach w organizacji niektórych urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgach administracyjnych izb skarbowych w Białymstoku, Kielcach, Lublinie, Łodzi i Okręgowej w Warszawie (poz. 85); — Skarbu z 20.2.1939 o utworzeniu i zniesieniu niektórych urzędów celnych i posterunków celnych w okręgu administracyjnym Dyrekcji Ceł w Mysłowicach (poz. 86).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 3 z dn. 10 lutego 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 31.1.1939 w sprawie dokonywania potrąceń części należności za świadectwo przemysłowe za r. 1939 z podatku obrotowego za 1939 (poz. 63); — z dnia 19.1.1939 w sprawie zmiany p. 1 okólnika z dnia 26.1.1937 LDV 2000/2/37 (poz. 64); — z dnia 24.1.1939 w sprawie plombowania (poz. 65).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu nr 4 z dnia 20 lutego 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 14.2.1939 w sprawie sprzedaży etykiet na mąkę i kaszę przez kasy urzędów skarbowych (poz. 86); — z dnia 8.2.1939 w sprawie odpraw przywozowych, dokonanych z zastosowaniem zniżek i zwolnień celnych (poz. 87); — z dnia 17.2.1939 w sprawie zapalniczek przywożonych z zagranicy przez podróżnych do własnego użytku (poz. 88); — z dnia 15.2.1939 w sprawie sprzedaży z przetargu publicznego środków leczniczych, farmaceutycznych, trucizn oraz środków odurzających (poz. 89); — z dnia 14.2.1939 w sprawie odraczania terminu do składania zeznań o dochodzie na r. 1939 podatkowy (poz. 90); — z dnia 6.2.1939 w sprawie rewizji obrachunkowych w rektyfikacjach i zakładach odwadniania spirytusu (poz. 91).

PORADNIA

162. *B., Częstochowa.*

1. **W księgach** przedsiębiorstwa, stanowiącego **własność męża,** nie może na rku „Nieruchomości” figurować cała **wartość budynku,** w którym jest urządzony zakład przemysłowy, **skoro stanowi ona jego własność tylko w połowie. — Nie można również wprowadzić do aktywów pozycji „Prawo użytkowania nieruchomości”, choćby takie prawo służyło mężowi z mocy ustawy, ponieważ prawo takie,** jako majątek nierzeczowy nabyty bez odpłaty, nie może figurować w inwentarzu przedsiębiorstwa (por. OBP, 1939, nr 9, str. 161, odp. 144).

2. **Jeżeli mężowi nie służy ustawowe prawo użytkowania nieruchomości żony,** może być jej przyznany i wypłacany, wzgl. zarachowany **czynsz dzierżawny** (ob. OBP, 1938, str. 678, odpow. nr. 606).

3. Wydatki, które zwiększają wartość nieruchomości fabrycznej, o której wyżej mowa, mogą być uwzględnione na rachunku nieruchomości (połowy należącej do męża) i przez to powiększać wartość tego obiektu.

4. Odpisy na amortyzację połowy nieruchomości należącej do żony mogą być potrącane z dochodów męża, do których dolicza się dochody żony (art. 11 ust. o pod. doch.), choćby żona nie posiadała poza nieruchomością żadnych źródeł dochodu.

5. **O ile budynek zajmowany jest częściowo na zakład przemysłowy, w pozostałej zaś części na cele mieszkalne,** właściwą stopę amortyzacji powinien ustalić biegły.

163. *Jadwiga K.*

1. Przedsiębiorstwa przemysłowe V (do VIII) kategorii opłacały w 1935 r. podatek od obrotu wg. stawki 0,75%, jeżeli chodziło o sprzedaż wyprodukowanych towarów krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym, i — 1,50% — od pozostałych obrotów (art. 7 „D” i „H” ustawy o pod. przem. w brzmieniu tekstu jednolitego 1934 r., poz. 716. oraz rozp. wyk. 1934, poz. 770, do art. 5 ustęp 1 p. 7 B). Związkom samorządowym przysługiwało prawo do dodatku do podatku od obrotu do wysokości 1/4 części podatku. Natomiast na rzecz izb przemysłowo-handlowych itp. oraz szkół zawodowych mógł być ustanowiony dodatek tylko do ceny świadectw przem. i kart rejestr. (art. 42 i 43). Ponadto pobierany był (niezależnie od 15% dodatku) 10% dodatek do podatku przemysłowego na podstawie Rozp. Prez. Rzplitej z 27.10.1933 (DURP, poz. 612) i rozporządzeń Rady Ministrów z 27.9. 1934 r. (DURP. poz. 788) i z 28.9.1935 (DURP, poz. 452).

2. Podatek przemysłowy na r. 1935 nie podlega przepisom o ulgach w spłacie zaległości podatkowych, które dotyczą zaległości pochodzących z okresów sprzed 1 kwietnia 1933 r. (Rozp. M. Sk. z 15.4.1935, DURP, 1935 poz. 225 i DURP 1936, poz. 243).

3. Wg. dawnej ustawy o pod. przem. przedsiębiorstwa przemysłowe I — V kategorii, wytwarzające wyroby z cudzych materiałów (art. 5 p. 8) płaciły podatek od obrotu (wynagrodzenia) wg. stawki 3%. Korzystanie z własnych środków pomocniczych nie jest powodem do uznania przedsiębiorstwa za produkujące wyroby z zakupionych na własny rachunek materiałów i opodatkowania całej ceny wytworzonych produktów (art. 5 p. 7). Podatek wymierza się od całej sumy wynagrodzenia bez względu na to, w jakiej części stanowi ono zwrot własnych kosztów przeds. przem. spowodowanych użyciem własnych środków pomocniczych.

4. Spisanie na straty wartości przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat 5. odbywa się przez rk a-

mortyzacji, nie zaś — kosztów handlowych.

164. *R. R. L.*

Stanowisko urzędu skarbowego jest zgodne z wyrokiem NTA z d. 9.9.1935, l. rej. 6458/34.

Zagadnienie: **czy w przypadku pobrania czynszu za najem budynku z góry za okres kilkoletni, podatkowi dochodowemu podlega czynsz najmu faktycznie otrzymany, czy też tylko ta część czynszu, która przypada za miarodajny okres gospodarczy — zostało rozstrzygnięte tym wyrokiem NTA w tym sensie, że dochodem jest rzeczywiście osiągnięty w miarodajnym okresie czysty czynsz bez względu na to, za jaki okres czynsz ten został wypłacony.**

165. *Buchalter fabryki.*

1. **„Zysk sanacyjny" osób fizycznych, spółek jawnych i komandytowych należy księgować w ciężar rku Wierzycieli i na dobro rachunku Kapitału.**

2. **Zakup narzędzi itp. przedmiotów należy księgować** na rku „Ruchomości" (lub „Narzędzi" itp.). Przy zamykaniu ksiąg, jeżeli jest uzasadnione **jednorazowe odpisanie ich wartości na straty, należy przy bezpośredniej amortyzacji uznać tenże rk** w ciężar rku amortyzacji, po czym narzędzia figurowałyby w inwentarzu końcowym z wartością 0 (zero).

3. Stan faktyczny jest niedokładnie opisany, co uniemożliwia udzielenie odpowiedzi.

166. *M. z Wołynia.*

Nie rozumiemy, jakie różnice w księgach ma Pan na myśli. Zaznaczyć należy w każdym razie, że niedokładności na rachunkach nie mogą być usuwane po prostu przez ich **uznawanie i obciążanie na dobro lub w ciężar rku „Odpisań i Dopisań".** Popełnione błędy, które spowodowały powyższe niedokładności, należy wyjaśnić i skorygować poprzez właściwe rachunki.

167. *H. M., Bochnia.*

Wg. wykładni Ministra Skarbu do ustawy o opł. stempl., podanej do wiadomości Dyrekcji Kolei Państwowych okólnikami Min. Komunikacji z 28.8.1929 r. II 6028/7 i z dn. 3.4.1930 r. nr II 3/1241, **w razie wystąpienia z reklamacją** (tj. z roszczeniem, wynikającym z umowy o przewóz, np. z roszczeniem o zwrot nadpłaty), **jeżeli reklamację wnosi nie ten, kto zapłaty dokonał,** ale inna osoba (np. nadawca, jeżeli zapłaty dokonał odbiorca), **należy przedstawić kolei żelaznej oddzielne oświadczenie,** że osoba uprawniona zgadza się na wypłacenie kwoty osobie reklamującej. **Oświadczenie to podlega opłacie stemplowej** na mocy art. 66 ustawy o o. s., jako pismo cedenta, zawiadamiające dłużnika o przelewie. Opłata wynosi 1% od kwoty, której wypłacenia domaga się osoba reklamująca (Rosenkranz, str. 436 — 7).

168. *Biegły sądowy.*

Kupiec jednoosobowy może każdej chwili zmniejszyć kapitał zakładowy swego przedsiębiorstwa. Wolno mu zatem uczynić to również z okazji założenia ksiąg handlowych przez wycofanie części gotowizny. **Księgi kupca jednoosobowego nie muszą bowiem uwidoczniać całego jego majątku, lecz tylko ten, który został wniesiony do przedsiębiorstwa.**

169. *Nowy abonent, Łódź.*

Najwyższy Trybunał Administracyjny

w wyroku z 29.3.1936 r. l. rej. 10721—3/32 uznał, że **wystarczy, jeżeli komitent wysłanie towaru do komisowej sprzedaży uwidoczni w księgach pobocznych** (a więc np. tylko ilościowo w księdze składowej). Por. OBP, 1937 r., str. 161 i n. Na sposób księgowania nie ma wpływu miejsce położenia składu komisowego (np. w Gdańsku).

170 *Aleksander M., Kraków.*

Zgodnie z art. 23 ustęp przedostatni ustawy o pod. doch. podatek należy wymierzyć w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego. Przy dochodzie 56.900 zł podatek powinien zatem wynosić nie 11.004 (stopień 53), lecz tylko **10.857,** aby pozostała dla płatnika suma 46.043. Taka bowiem suma pozostaje po potrąceniu z najwyższego dochodu 52 stopnia, tj. zł 56.000, podatku na ten stopień przypadającego, tj. zł 9.957.

171. *M. i J. W., Skałat.*

Por. OBP, 1938, str. 598, odp. 548. **Lasy Państwowe „nie podlegają" podatkowi przemysłowemu** na równi z gospodarstwem leśnym osób prywatnych (art. 2 p. 1 ustawy o pod. przem.), nie są one przedsiębiorstwem „zwolnionym" od podatku przemysłowego (art. 3 cyt. ustawy).

Stanowisko Urzędu, że w grę wchodzące umowy sprzedaży, najmu usług itp. nie są wolne od opłaty stemplowej — jest zatem uzasadnione, skoro przedsiębiorstwa obu kontrahentów nie podlegają podatkowi przemysłowemu od obrotu.

Do umów sprzedaży należy przyrównać „rachunki" stwierdzające nie wykonanie, lecz samo zawarcie umowy sprzedaży.

172. *J. S. W.*

Jednorazowe spisanie na straty wartości przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza 5 lat, jest dopuszczalne tylko w roku nabycia tych przedmiotów. Jeśli tego nie uskuteczniono, można w roku nabycia i w latach następnych spisać na straty (amortyzować) jedynie odpowiednią część wartości. Jeżeli okres zużycia wynosi np. 4 lata, może Pan za 1938 r. spisać na straty (zamortyzować) 25% ceny nabycia, aczkolwiek w l. 1936 i 1937 spisywał Pan na straty tylko po 10%. O amortyzacji w tych warunkach w latach następnych ob. nasz artykuł OBP, 1938, str. 145 pt. „Odpisy na zużycie dokonywane do d. 31.12.1940".

173. *Me—We 12.*

O wymiarze opłaty stemplowej decyduje kapitał zakładowy, określony w umowie spółki jawnej; bez znaczenia jest późniejsze zmniejszenie tego kapitału. Opłata stemplowa wynosi obecnie 2% od kapitału zakładowego. W latach 1936 i 1937 opłata ta wynosiła 1%. — Jest obojętne, czy kapitał powstał z wkładów gotówkowych czy też innych. — Nie znając stanu faktycznego, nie wiemy, o jaki kapitał zakładowy chodzi urzędowi skarbowemu.

174. *F. 604.804.*

Pisma stwierdzające umowę między służbodawcą a pracownikiem są wolne od opłaty stemplowej (art. 91 p. 1 ustawy o opł. stempl.). — W rozumieniu tego przepisu chodzi o umowę, na mocy której pracownik podlega w czasie wykonywania umowy stałemu nadzorowi i kierownictwu służbodawcy (art. 91 ust. 2).

175. *M. A. Księgowy.*

Zapewne ma Pan na myśli powtarzające się bezimienne księgowanie większych gotówkowych transakcji sprzedaży. Ob. w tym przedmiocie OBP, 1938, str. 663, odpow. 593, p. 13.

176. *J. D. Chojnice.*

Urzędy Skarbowe nie są bezwzględnie obowiązane stosować się do wyroków NTA, zapadających w analogicznych sprawach, jeżeli stosowanie się do takiego wyroku nie zostało im zlecone przez wła-

dzę przełożoną. — Zaznaczamy, że ogłoszony przez nas wyrok NTA z d. 13.6 1938, l. rej. 642/37 i 1798/37 winien mieć szczególną wagę jako zaopatrzony przez NTA w „tezę”, a więc uznany przez sam Trybunał za ustalający judykaturę.

177. *Wołyń 26.*

Naszym zdaniem, prowadzenie księgi towarowej w przedsiębiorstwie drobnej sprzedaży artykułów bławatnych nie jest konieczne. Ob. OBP, 1938, str. 500 i n.

178. *Księg. E. K.*

Czy w danym przypadku zachodzi niemożność uzyskania dowodów zewnętrznych na zakup bydła, zależy od oceny władzy. Ocenę tę można zwalczać tylko w administracyjnym toku istancji.

2. Pytanie jest niejasne. O jakie dokumenty chodzi?

179. *Este. Równe.*

1. Zamierzone księgowanie nie jest sprzeczne z zasadą ciągłości bilansowej, gdyż rkowi „Dłużników i Wierzycieli” w księgach za ubiegły rok odpowiadają razem wzięte rki „Dostawcy”, „Odbiorcy” i „Różni” w księgach bieżącego roku. Technika księgowości wymaga jednak, żeby rk „Dłużników i Wierzycieli” roku poprzedniego figurował w bilansie otwarcia i początkowo w księgach bieżącego roku. Przez przenoszenie „z konta na konto” może Pan utworzyć nowe zamienne rachunki: „Dostawcy”, „Odbiorcy”, „Różni”.

2. Przepisy, dotyczące transakcji giełdowych, nie zostały zmienione.

3. **Prowizja zainkasowana przez kupca od dostawców** na rzecz personelu nie stanowi części jego obrotu. Nie podlega ona podatkowi od obrotu u samego personelu, gdyż nie mają tu miejsca odpłatne świadczenia pracowników na rzecz dostawców (art. 1 ustawy o pod. obrot.).

4. **Stawka amortyzacyjna kasy ogniotrwałej** z natury rzeczy musi być nieznaczna. Oczywiście można uważać, że niszczeje ona z upływem czasu.

180. *Stały abonent.*

1. **Pozostawianie w Dzienniku wolnych, niewypełnionych miejsc** uzasadnia odrzucenie ksiąg jako nieprawidłowych.

2. Dodawanie pozycji dziennika (zsumowanie stron) powinno odbywać się bez zaległości („Normalizacja podstawowych zagadnień księgowości”, opracowane przez Komitet Naukowy Związku Księgowych w Polsce, 1934, str. 11). Nie wystarczy więc podsumować stronice ołówkiem, aby ostatecznego podsumowania dokonać w końcu miesiąca.

181. *L. Z.*

Nie jest zadaniem Poradni zajmowanie stanowiska w sprawach o zawikłanym stanie faktycznym, którego niesporne ustalenie samo wymaga badania.

182. *B-k S-a.*

Księgowanie przez Pana zamierzone jest prawidłowe. **W sprawie prowadzenia ksiąg sprzedaży i zakupu jako pomocniczych** mających na celu skrócenie zapisów dziennikowych ob. OBP, 1938, str. 191, odp. 193.

183. *Benj.*

1. Nie możemy w Poradni wydawać sądu co do prawidłowości danej księgowości jako całości, gdyż wymaga to szczegółowego zbadania ksiąg. Rozstrzygamy jedynie poszczególne konkretne kwestie księgowe. Z tym zastrzeżeniem stwierdzamy, że w podanych przez Pana szczegółach księgowania nie dostrzegliśmy usterek.

Księga składowa filii, o której Pan pisze, nie odpowiada swej nazwie, ponieważ nie obejmuje ona całkowitego obrotu towarów w filii, lecz tylko niektóre przychody i rozchody. Ma ona więc specjalne znaczenie, wobec tego nie można do Pańskiego przypadku zastosować wyroku NTA z 16.2.1938 r., OBP, 1938, str. 413. (**„Skoro kupiec założył księgę i skoro tym samym weszła ona w skład jego księgowości, winien ją prowadzić prawidłowo bez względu na to, czy zaprowadzenie jej w myśl obowiązujących przepisów było konieczne"**). Należy tylko celem uniknięcia nieporozumień zmienić nazwę wspomnianej księgi, która nie jest właściwą księgą składową.

2. Zgodnie z § 62 ust. 4 rozp. wykon. do OP, **„jeżeli w księgach nie są wykazane odrębnie... a) artykuły przekazane do innych zakładów handl. lub przem. należących do tego samego właściciela (a więc także do oddziałów sprzedaży)—przedsiębiorstwo jest obowiązane sporządzić po upływie każdego roku kalendarzowego szczegółowe zestawienie wyżej wymienionych obrotów bądź artykułów i złożyć je łącznie z zeznaniem właściwej władzy skarbowej"**. Obowiązek przedstawienia wspomnianych zestawień nie jest zależny od tego, czy podatek obrotowy jest opłacany przez każdy zakład handlowy (centralę i filię) — oddzielnie, czy też — jak w Pańskim przypadku — łącznie.

3. Stan faktyczny nie jest jasno przedstawiony. Nie rozumiemy, mianowicie, czy i ile towaru dostarczają Panu poszczególne firmy. Jeżeli towar otrzymuje Pan bezpośrednio od „konwencji", która także inkasuje należność, zbędne byłoby przedstawianie w Pańskich księgach, w jaki sposób zostaje wpłata podzielona między poszczególne firmy, wchodzące w skład „konwencji". Wobec tej niejasności musimy się uchylić od analizy przedstawionego przez Pana księgowania.

184. *Buchalter Kielecki.*

1. Wobec tego, że o nazwisku osoby, dostarczającej dla Pana zboża do cudzego młyna, dowiaduje się Pan dopiero w chwili zgłoszenia się po odbiór należności za okazaniem bezimiennych kwitów, wydanych przez młyn, oraz wobec tego, że wysokość należności zostaje ustalona dopiero w dniu zgłoszenia się po nią na podstawie każdoczesnych cen rynkowych, wystarczy, że na razie będzie Pan zapisywał ilości dostarczonego zboża na podstawie sprawozdań młyna w specjalnej książce pomocniczej. Księgowanie w księgach zasadniczych (Ma „Kasa", Win. „Towary") może w powyższych warunkach być odroczone do czasu ustalenia i zapłaty należności (por. wyrok NTA, 8.6.1938, l. rej. 4850/36, OBP, 1938, str. 778).

2. Do udokumentowania powyższych wypłat wystarczą pokwitowane przez odbiorców asygnaty kasowe.

3. Raporty młyna są dostatecznym udokumentowaniem zapisów co do ilości otrzymanej z przemiału mąki oraz rozchodowanego zboża i zużytych worków.

4. Manko towarowe, stwierdzone w końcu roku, nie musi być przeprowadzone przez Dziennik.

5. Nie widzimy potrzeby powtarzania odpowiedzi.

185. *Ceg.*

1. Towar, który przybył bez faktury, można na razie zaksięgować w specjalnej książce pomocniczej. — W razie natychmiastowego księgowania w księgach zasadniczych należy przyjąć cenę przypuszczalną, ale realną (nie symboliczną). Stanowisko nasze ob. OBP, 1938, str. 779 i n.

2. Otwarcie kont dla poszczególnych robotników w opisanych warunkach jest zbędne.

3. Księgowanie jest prawidłowe.

4. Zapisy w księdze Głównej (również w księdze Dłużników i Wierzycieli) należy uskuteczniać na podstawie Dziennika

(memoriałowego i kasowego), nie zaś bezpośrednio z dokumentów.

5. **Wpisanie rachunku nie jest spóźnione, jeżeli następuje niezwłocznie po jego otrzymaniu. Jest obojętne, kiedy rachunek został wystawiony.**

186. *J. R. Gdynia.*

Pozycja remanentu na rachunku towarów powinna odpowiadać „naturze" — a więc uwzględniać superatę.

Zysk brutto na towarach wyniesie w opisanym przypadku 870.30 zł.

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Józef Filip Hoppenfeld — Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8.
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie.
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15